

Ohjelma

9.00 Tervetulokahvi

9.30 Avauspuheenvuoro ja verkostoprojektin tulosten esittely

10.00 Kuopion hyvinvointitarina - katseet tulevaisuudessa

Pekka Vähäkangas, apulaiskaupunginjohtaja, Kuopion kaupunki

10.45 Kuntien järjestöyhteistyön uudet tuulet

Anne Knaapi, johtaja, SOSTE ry

Anne Sormunen, kunnanjohtaja, Utajärven kunta

Antti Anttonen, hyvinvointikoordinaattori, Hollolan kunta

11.30 Lounas (omakustanteinen)

12.30 Hyte-kimara

Hyvinvointijohtamisen rakenteet Kangasalla: *Kati Halonen, hyvinvointijohtaja, Kangasalan kaupunki*

Hyvinvointityöryhmä koko kunnan hyte-työn moottorina

Pieksämäellä: *Merja Norontaus, hyvinvointikoordinaattori, Pieksämäen kaupunki*

Sata lasissa Satakunnassa – yhteistyötä alueellisesti ja monitoimijaisesti: *Piia Astila, suunnittelija, Satasairaala*

Vaikutusten ennakoarviointi Kouvolassa: *Tarja Alamattila, hyvinvointikoordinaattori, Kouvolan kaupunki*

Hartola hyten hyvät käytännöt: *Johanna Huttunen, hyvinvointikoordinaattori, Hartolan kunta*

14.00 Iltapäiväkahvi ja verkostoituminen

Mahdollisuus haastatella hyte-kimaran esiintyjiä ja EVA-asiantuntijoita

14.20 Kannustus hyte-työhön

Sini Sallinen, kuntakehitys- ja tutkimusjohtaja, Kuntaliitto ja

Heli Hätönen, neuvotteleva virkamies, sosiaali- ja terveysministeriö

14.45 Loppusanat

15.00 Tilaisuus päättyy

 Kuntaliitto
Kommunförbundet

Kunta hyvinvoinnin edistäjänä

Ville Nieminen
@ViVaNieminen

3.12.2019

Mikä ihmeen Kunta hyvinvoinnin edistäjänä -verkosto?

- Verkostoprojekti 2017-2019
- Hankkeen omistaa Suomen Kuntaliitto
- Rahoittajina: Valtiovarainministeriö, Sosiaali- ja terveysministeriö sekä Kuntaliitto
- Hankkeessa mukana myös FCG, THL ja Itä-Suomen yliopisto
- Kuntia, kaupunkia ja alueellisia toimijoita mukana noin 30 kpl

Hyvinvoinnin edistäminen
indikaattoreista toimenpiteisiin

Hyvinvointijohtamisen rakenteet
ja työkalut

Verkostoprojekti!
Kunta hyvinvoinnin edistäjänä

Hyvinvointiennakointi

Hyvinvoinnin edistäminen
yhdyspinnoilla

Laaja hyvinvointi

- Mikä ihmeen hyvinvointi –video uusille valtuutetuille
 - <https://www.youtube.com/watch?v=Jcr-eVv1ods>
- Hyvinvointi –käsitettä on työstetty kuntien omissa työpajoissa
- Mitä hyvinvointi on kuntalaiselle? –julkaisu
 - http://shop.kuntaliitto.fi/product_details.php?p=3590

- Tukea ja työvälineitä hyvinvoinnin edistämiseen
 - Kuntaliiton hyvinvoinnin edistämisen sivuille on koottu eri lähteistä materiaalia hyvinvoinnin edistämiseen ja johtamiseen liittyen
 - www.Kuntaliitto.fi/hyvinvoinninedistaminen
- Esimerkit verkoston kuntien hyvinvointijohtamisen rakenteista
 - <https://www.kuntaliitto.fi/asiantuntijapalvelut/hyvinvointijohtamisen-rakenteet>
- Hyvinvoinnin edistämisen laaja-alaisuus ja hyvät käytännöt:
 - Tulevaisuuden kunnan jokainen tehtävä avattu hyvinvoinnin edistämisen näkökulmasta
 - <https://www.kuntaliitto.fi/hyvinvoinnin-edistamisen-hyvät-kaytannot>

ARTTU2 -yhteistyö

- Hyvinvoinnin edistäminen kunnassa ja
- Miten johdetaan hyvinvoinnin edistämistä

Uutta ARTTU2-ohjelmasta

ARTTU2-TUTKIMUSOHJELMAN JULKAISUSARJA ■ NRO 4/2018

Miten johdetaan hyvinvoinnin edistämistä kunnissa?

Kaija Majoinen & Anni Antila, FCG

Uutta ARTTU2-ohjelmasta

ARTTU2-TUTKIMUSOHJELMAN JULKAISUSARJA ■ NRO 12/2017

Hyvinvoinnin edistäminen kunnassa Sisältö, mahdollisuudet ja haasteet

Kaija Majoinen & Anni Antila, FCG

RAPOORTIN SISÄLTÖ

1	Tutkimuksen lähtökohdat	2
	Mitä jo tiedetään kuntien hyvinvoinnin edistämistehävästä?	2
	Hyvinvoinnin edistämisen muuttuva toimijakenttä	4
	Tutkimuskysymykset ja tutkimuksen toteutus	5
2	Hyvinvointiroolin sisältö kuntien näkemänä	6
	Kuntapäätäjien näkemykset hyvinvoinnin edistämistehävästä ja sen muutoksista	6
	Hyvinvointirooli suhteessa kunnan muihin rooleihin	7
	Hyvinvoinnin edistämistehävän sisältö case-kunnissa	8
	Yhteenveto: Hyvinvoinnin edistämistehävän erilaiset painotukset	11
3	Mitä haasteita ja mahdollisuuksia kunnat näkevät hyvinvoinnin edistämistä?	12
	Talous vai asenteet – kumpi ratkaisee?	12
	Yhteistyö ja monitoimijaisuus mahdollisuutena	14
4	Johtopäätökset	15
	Hyvinvointi lähtee osallisuudesta ja yhdistyy elinvoimaan	15
	Poisoppiminen ja hyvinvointitehtävän sisäistäminen haasteena	15
	Moniohjelmaisen sekä -ajattelu perustana	15
	Voimavarojen tunnistaminen antaa mahdollisuuksia hyvinvoinnin edistämiseen	15
	Liikkeen – tavoitteilla, konkreetilla ja kokeilla	15
5	Lopuksi ja jatkotutkimusaiheita ARTTU2-tutkimusohjelmalle	16

Keskeiset havainnot

Hyvinvoinnin edistämistehävä on lähtenyt konkretisoitumaan kuntamurroksen yhteydessä. Valtuustokauden vaihdos ja kuntastrategioiden päivittäminen luovat hyvät edellytykset hyvinvointiroolin selkiyttämiseksi.

Tässä tutkimuksessa tarkastellaan kunnan roolin muutosta hyvinvoinnin edistämisen näkökulmasta. Mitä sisältöjä hyvinvoinnin edistämistehävään näyttää kuuluvan tällä valtuustokaudella? Mitä haasteita ja mahdollisuuksia kunta johto näkee hyvinvoinnin edistämistehävässä? Aineistona on kaikkiin ARTTU2-tutkimuskuntiin (40 kuntaa) lähetyn REA-punarikyselyn avoimien ja suljettujen kysymysten vastaukset sekä syventävä laadullinen aineisto kuudesta eri kunnasta (Hollola, Mikkelä, Sipoo, Säky, Tampere ja Turku).

Tutkimus osoittaa, että hyvinvoinnin edistäminen lähtee osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistamisesta. Osallisuus nähdään syrjäytymisen vastavoimana. Myös elinvoimaan liittyvät asiat, erityisesti työllisyyden vahvistaminen liittyvät oleellisesti hyvinvointiin. Samanaikaisesti riskinä on, että elinvoima ja hyvinvointi nähdään toistensa kilpailijoina.

Maakunta- ja sote-uudistus merkitsee poisoppimista siitä, että hyvinvoinnin edistäminen olisi vain solen vastuulla. Näin hyvinvoinnin edistäminen tulisi sisäistää kaikkien kunnan toimialojen yhteiseksi tehtäväksi. Tässä ollaan vasta alkutaipaleella. Samalla tarve poikkahallinnolliseen tiedolla johtamiseen lisääntyy.

Hyvinvoinnin edistäminen näyttää moniohjelmaiseksi sekä -toimintona. Se haastaa sekä kuntaorganisaation että kuntayhteisön uudistamaan tapoja toimia. Hyvinvointiin ja sen kääntöpuolelta olevaan pahoinvointiin liittyvät haasteet ovat niin kompleksisia, että ne edellyttävät samanaikaisesti konkreettisia tekoja ”tässä ja nyt” sekä pitkän aikavälin kehittämistä. Esimerkiksi kaavoitusratkaisut vaikuttavat vuosikymmenten päähän.

Keskeisinä haasteina kuntapäätäjät näkevät kunta-maakuntayhteyksien toimivuuteen sekä taloudellisiin resursseihin liittyvät asiat. Mahdollisuuksia nähtiin kumpuavan ennen kaikkea toimivasta yhteistyöstä ja kumppanuuksien rakentamisesta kolmannen sektorin kanssa sekä paikallisesta kulttuurista.

Kunnat ovat liikkeellä hyvinvoinnin edistämistehävässä. Tehtävää otetaan haltuun kahdesta eri suunnasta: Valmistelluilla olevat strategiat kehystävät ja määrittävät tavoitteet hyvinvoinnin edistämiseksi. Monitoimijaiset projektit sekä ketterät kokeilut koetaan hyviksi keinoiksi tulosten aikaansaamiseksi.

Hyvinvoinnin ja elinvoiman vuoropuhelu

- Keskiössä hyvinvoinnin ja elinvoiman toisiaan tukevat tehtävät
- http://shop.kunnat.net/product_details.php?p=3507

Hyvinvoinnin ja elinvoiman vuoropuhelu yhtenä tulevaisuuden kunnan menestys- tekijänä

XXX, XXX

RAPORTIN SISÄLTÖ

Hyvinvoivat kuntalaiset elinvoiman ehtona

2

Elinvoimainen kunta rakentuu kestävä elinkeinoelämän päälle. Vai onko edellytyksenä sittenkin kuntalaisten hyvinvointi? Päätöksenteossa jaetaan usein vaihtoehdot kahtia. Onko kunnassa tärkeämpää edistää kunnan elinvoimaa vai kuntalaisten hyvinvointia? Kumpi tulee ensin? Majoinen ja Anttila nostavat tämän kysymyksen esille. He esittävät kunnalle useita kysymyksiä.

Haastattelututkimus hyvinvoinnin tilasta kunnissa

- Haastateltiin verkoston kuntien yhteyshenkilöitä (hyvinvointikoordinaattori ja/tai muut yhteyshenkilöt). Haastattelut toteutettiin keväällä 2019.
- Havaintoja:
 - Laaja hyvinvointi jalkautunut verkoston kuntiin
 - Hyvinvointijohtamiseen on keskitytty enemmän mutta jää edelleen harvojen harteille
 - Osallisuus tunnistettu olennaiseksi osaksi hyvinvointityötä
 - Hyvinvoinnin ja talouden vuoropuhelu seuraava kehitettävä asia
 - Päätösten vaikutusten ennakkoarviointi ei vielä juurtunut kuntiin

- Verkoston kuntien yhteinen ennakointiprosessi
 - Mitä hyvinvoinnin edistäminen on vuonna 2030?
 - Hiljaisten signaalien tunnistamisesta skenaarioiden tekemiseen
- 460 signaalia 15 klusteria ja 4 skenaariota
- Keskeiset havainnot:
 - Ennakointi on jatkuva prosessi
 - Pienetkin havainnot arjesta voivat avata isoja näkymiä tulevaisuudesta
 - Ennakoinnin tulisi olla kiinteä osa hyvinvoinnin johtamista

<https://youtu.be/Q9Oue09zhbQ>

Jatkuvaa viestintää

- Blogeja, vlogeja ja twitteriä
- #Hyvinvointikunta

<https://www.kuntaliitto.fi/matkaopas-kuntien-muutokseen>

Antoisaa päivää!

